

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се полаже у напред, и то најмање за пола године код свију полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је, на предлог Министра унутрашњих дела, поставити:

за инспектора треће класе Министарства унутрашњих дела, Петра Одавића, председника првостепеног суда у оставци;

за начелника четврте класе округа ваљевског Ђурицу Ц. Ђорђевића, начелника исте класе округа подринског, по потреби службе;

за начелника четврте класе округа подринског, Милорада Вујичића, начелника исте класе округа ваљевског, по потреби службе;

за начелника четврте класе округа пожаревачког, Богољуба Павловића, судију пожаревачког првостепеног суда;

за начелника четврте класе округа рудничког, Живојина Топаловића, судију смеревског првостепеног суда;

за вршиоца дужности начелника округа топличког, у рангу члана прве класе управе вароши Београда, Димитрија Барбуловића, секретара треће класе Министарства унутрашњих дела у пензији; и

за вршиоца дужности начелника округа ужичког, у рангу члана прве класе управе вароши Београда, Андрију Врчевића, начелника прве класе среза рачанског, — све по старом закону.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 21. новембра 1905. г. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је, на предлог Министра унутрашњих дела, поставити:

за начелника друге класе среза хомољског, Андру Дим. Динића, вршиоца дужности члана Управе вароши Београда, у рангу среског начелника треће класе, — по старом закону.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 21. новембра 1905. г. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је, на предлог Министра унутрашњих дела, поставити:

за начелника друге класе среза добричког, Андру Станковића, начелника треће класе среза косаничког;

за вршиоца дужности члана Управе вароши Београда, у рангу начелника среског треће класе, Димитрија Михаиловића, начелника исте класе среза добричког, по потреби службе;

за вршиоца дужности начелника среза косаничког, у рангу секретара начелства друге класе, Љубомира Јосифовића, писара прве класе среза посаво-тамнавског; и

за вршиоца дужности начелника среза рачанског, у рангу секретара начелства друге класе, Живојина Манојловића, писара прве класе среза лепеничког, све по старом закону.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 21. новембра 1905. г. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је, на предлог Министра унутрашњих дела, поставити:

за комесара железничке полиције у Ристовцу, у рангу среског писара прве класе, Ранка Д. Трифуновића, писара прве класе управе вароши Београда;

за писара прве класе среза параћинског, Драгољуба Стојадиновића, писара исте класе среза левачког, — по потреби службе;

за писара друге класе среза гружанског, Живка Р. Лазаревића, писара друге класе управе вароши Београда;

за писара друге класе среза поцерског, Миленка Живковића, писара прве класе управе вароши Београда, — по молби;

за писара друге класе среза грочанског, Адама Адамовића, бившег интабулационог протоколисту;

за писара друге класе среза левачког, Данила Тричковића, писара прве класе начелства, у оставци;

за вршиоца дужности писара среза гружанског, у рангу писара начелства друге

класе, Војислава Николића, писара исте класе начелства округа крагујевачког, по потреби службе;

за писара друге класе начелства округа крагујевачког, Живка Миливојевића, вршиоца дужности писара среза гружанског, у рангу писара начелства исте класе, по потреби службе;

за вршиоца дужности писара среза левачког, у рангу писара начелства прве класе Михаила Поповића, практиканта крагујевачког првостепеног суда и свршеног правника;

за писара треће класе управе вароши Београда, Негослава Ј. Ђају, свршеног правника;

за писара друге класе начелства округа чачанског, Боривоја Бековића, практиканта Министарства иностраних дела; и

за писара треће класе управе вароши Београда, Владимира Живановића, практиканта среза мачванског, — све по старом закону.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 4. новембра 1905. г. у Београду.

Указом Његовога Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

да се Михаило Рашковић, начелник треће класе округа врањског; и

Стеван Ј. Гудовић, начелник четврте класе округа пиротског, на основу § 70. закона о чиновницима грађанског реда, ставе у пензију, која им по годинама службе припада.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 21. новембра 1905. г. у Београду.

Указом Његовога Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је да се:

да се Михаило Достанић, вршилац дужности начелника среза хомољског, у рангу секретара начелства друге класе, на основу

www.usb70rs закона о чиновницима грађанског реда, стави у пензију, која му по годинама службе припада.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 21. новембра 1905. г. у Београду.

Указом Његовога Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, решено је:

да се д-р. Драгугину Вељковићу, лекару среза ражањског уважи оставка, коју је поднео на државну службу.

да се д-р. Миши Михаиловићу, лекару среза посаво-тамнавског уважи оставка, коју је поднео на државну службу.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 21. новембра 1905. г. у Београду.

Указом Његовога Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је да се:

да се Живојин Пандуровић, начелник четврте класе окр. топличког, на основу §. 76. закона о чиновницима грађанског реда, — отпусти из државне службе.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 21. новембра 1905. г. у Београду

СТРУЧНИ ДЕО

ЈЕДНА ПОГРЕШНА НАДЛЕЖНОСТ

(СВРШЕТАК)

Међутим за законе, донесене пре Устава, вреди одредба чл. 202. који вели: „Од дана кад се овај Устав обнародује губи важност устав од 6. априла 1901. године, као и сви закони и наредбе у колико би биле противне овом Уставу“. У овом случају власти, позване да законе раније од Устава донесене примењују, имају да пазе да ли они, било у целини било делимично, нису Уставу противни, па да их у толико не примене. Та дужност неоспорно на њима лежи, према цитираном члану Устава. Из овога би излазило да су законске одредбе о надлежности полицијске власти да суди иступна дела као и да врши принудне наплате изгубиле своју важност.

Ипак, по нашем мишљењу, није тако, бар у колико је реч о овој последњој надлежности полиције. Када Устав, у чл. 202., вели да закони, њему противни, престају вредети, он сигурно мисли на такве случајеве који су самим Уставом предвиђени и регулисани, тако да, и када ти закони изгубе своју силу, постојаће опет један закон — уставни закон — који ће дотично питање расправљати. У опште, укидање закона који се са Уставом не слажу не ствара ту никакве тешкоће. На пример, пре устава и политичке кривице могле су бити кажњене смрћу. Долази устав који, за ту врсту дела, забрањује смртну казну. Аброгација ранијега закона неће изазвати никакве неприлике.

Али quid, ако би, укидањем закона, од Устава ранијега, постала у законодавству празнина које апсолутно бити не може? На пр. по закону, за извесне спорове, грађанске или кривичне, надлежан је неки суд који се састоји само из једног судије. Донесе се нови устав који категорички наређује да, у сваком суду, мора бити најмање три судије, и по чијим прелазним наређењима, сви ранији закони, који са њим не би били сагласни, престају вредети. Ако се та одредба прелазних наређења примени и на оне судове са по једним судијом, онда, одмах по ступању новог устава у живот, ти судови престају функционисати. Али тада настаје ово питање: па коме ће се дати у будуће на суђење спорови који су били у надлежности тих укинутих јурисдикција док се нови закон, Уставу саобразан, не донесе? Остало би, да, у одсуству законодавних наређења, не би било надлежне власти за суђење тих спорова.

Овакав резултат не би, свакако, био у сагласности са интенцијама уставотворца. Устав укида законе, пре њега донесене, који би му били противни, зато што ти закони нису *содри*, и што зна, да ће, после тога укидања, важити *бољи закон*, а то је он, устав. Таква прелазна наређења мотивисана су, дакле, жељом за *напредком* у друштву. Али, ако би се прелазно наређење применило и у случајима сличним оном који смо мало час горе изнели, тада не само да не бисмо дошли до бољег законодавства, до напретка, већ би нас то одвело горем стању него оно које је било за владе старог закона, онога од устава ранијега, одвело би нас томе, да би нам, за дотичне правне односе, недостајао сваки закон. А то, ваљда, није била намера уставотворца. У таквом случају и он не би оклевао да примену прелазнога наређења одложи, док се нови закон не донесе. Од два зла изабрао би оно које је несумњиво мање, и то много мање: бољи је и рђав закон него никакав. Овај избор са свим би се слагао са духом прелазнога наређења: она циљају напретку а не назатку, а аплицирање тога наређења, у случају који ми овде предвиђамо, било би, према стању које је дотле владало, не напредак него повратак ка горему.

Према овим објашњењима, полицијска власт, и после чл. 202. Устава од 5. јуна 1903. год., остаје надлежна за извршење одлука судских, као и за инциденте те процедуре. Ако бисмо прелазно наређење, у вези са чл. 146. Устава, и овде применили, онда бисмо имали овакав резултат: не би било органа власти надлежних за извршење одлука судских. Ако полиција није компетентна, онда ко је? Судска власт, — али који органи њени, пошто их више има? Ако бисмо казали да би био надлежан првостепени суд, онда настаје питање, да ли би он вршио принудне наплате колегијално или би то била дужност једног самог судије и кога?

Као што видимо, полиција задржава надлежност код принудних наплата и после доношења Устава, и задржаће је све дотле док се не донесе нови закон, са чл. 146. Устава у складу, који ће са ад-

министративних органа егзекутивна извршења пренети на органе судске власти, било на једне од ових који сада постоје било на неке новокрејирание.

Што се тиче суђења иступних дела, ту ствар друкчије стоји. Од дана када је Устав од 5. јуна 1903. год. ступио у живот до измена и допуна полицијске уредбе од 17. јануара 1904., сасвим се је могло дискутовати да ли је полиција била надлежна да суди иступне кривице. Јер чл. 202. Устава који је укинуо све законе њему, Уставу противне, могао се је, у том међувремену, применити и на прописе полицијске уредбе који су стављали у надлежност једне административне власти суђење иступа, посао из круга послова власти судске. Аброгација тих прописа, у означеном међувремену, није као у случају о коме смо горе дискутовали, могла одвести томе резултату: да, за суђење иступних кривица, не буде надлежне власти; није могла одвести просто зато што, осим полиције, имамо, за суђење те врсте кривица, као надлежан још и суд општински. На тај начин, од 5. јуна 1903. до 17. јануара 1904. иступе би судили били само судови општински, чије би одлуке, као и у грађанским стварима, потпадале под контролу суда првостепенога.

Али, после закона од 17. јануара 1904., солуција је сасвим друга. Ако се узме да су законске одредбе о надлежности полицијске власти за суђење иступа биле престале важити по сили чл. 202. Устава, њих је повратио у живот закон од 17. јануара 1904., који, мењајући и допуњујући §§ 15. и 16. уредбе полицијске, понова изречно ставља тај посао у атрибуције власти полицијске. И пошто, као што смо горе објаснили, закон, познији од Устава, иде пре овога, за случај да се са њим не слаже, то се закону од 17. јануара 1904. има дати важност, и ако је у противности са чл. 146. у вези са чл. 202. Устава.

Quid, најзад, за надлежност полиције да, као административна власт, ислеђује преступе и злочине, послове, без сумње, судске природе? Ти прописи, на основу објашњења која смо дали код питања: да ли полиција може, и после Устава, извршивати одлуке грађанских судова, остају у снази, јер не бисмо, ако бисмо их укинули, имали органа надлежних за ислеђивање преступних и злочиних дела. Истражне судије још установљене нису, а судовима се тај посао дати не може, јер је власт која суди одвојена од власти која истражује. Оне су обе из категорије судске власти, али њих не врше, а у интересу бољег правосуђа, исти органи. Напоследку, ако бисмо решили да је тај посао, на основу Устава, прешао на судове, остајала би још једна маса нерегулисаних питања, питања за која је законодавац једино надлежан. Извршна власт је ту некомпетентна.

Живојин М. Перић.

СЕДМИ МЕЂУНАРОДНИ КОНГРЕС ЗА КАЗНЕНЕ ЗАВОДЕ

први део

досадашњи међународни конгреси

(НАСТАВАК)

IV Секција: питања која се тичу деце и малолетника:

1) Да ли не би требало помаћи казнено малолетство до времена узимања у војску? (Под казним малолетством треба разумети онај период малолетства за време кога судија може ослободити ако малолетник није с разбором радио, изузев шиљање у какав завод за поправку).

2) У којим случајевима би било корисно ставити право чувања државе на место губитка очинске власти?

Треба ли у свима приликама дати самим кривичним судовима да решавају о праву чувања?

3) Да ли не би требало читав ред завода, удешених за разне врсте малолетника под разним именима, заменити једним типом завода за поправку?

Да ли не би требало нарочито сачувати школу као предохрану за обичне просјаци и скитнице?

На који би се начин могло најлакше сузбити просјачење и скитање малолетника?

4) Која власт треба да решава о судбини деце окривљене за погрешке или кривична дела?

По којим елементима и по којим принципима треба решавати, да ли те погрешке или кривице имају за собом да повучу:

а) казнену осуду и затварање у прави казни завод?

б) смештање у какав завод за поправку, нарочито за покварено и недисциплиновано дете?

в) шиљање у завод за васпитање, намењен деци која су под туторством власти?

г) по којим принципима и на који начин би деца, која се налазе у поменутих заводима, могла бити ослобођена привремено, условно или коначно?

д) које услове треба тражити, па да се малолетници могу сматрати као повратници, и какве последице треба овај поврат за собом да повуче?

5) Је ли потребно у заводима за малолетнике одредити повећи простор за рационално физичко развијање?

6) Треба ли одредити минимум бављења малолетника на поправци?

Да ли треба решити, да у свима случајевима, у којима би малолетници били осуђени, они до свог пунолства буду послати у казни завод за поправљање?

7) Како и ко би требао да pazi на то, да се понаособно намештају у породице нацупштена деца која изилазе из казних завода? У којим границама би се могло корисно апеловати у овом циљу на друштва за заштиту деце?

8) Којим би се средством могла предупредити и сузбити проституција малолетника.

VI Конгрес у Брислу 1900 (од 27 августа до 1 септембра).

Двадесет и једна земља и тридесет и осам држава званично су учествовале преко својих делегата на овом конгресу. Питања, која су била истакнута у програму конгреса, јесу ова:

I Секција: питања из казног законодавства:

1) Која би била најпрактичнија средства, којима би се повређеном могла обезбедити накнада, за коју има да одговара виновник?

2) Треба ли допустити издавање властитих држављања?

3) Шта треба учинити да се одреде границе надлежности кривичног правосуђа кад је у питању извиђење кривичних дела, извршених у туђини или у друштву с лицима, било држављањима или туђинцима, који живе у туђини?

4) Има ли и таквих врста злочинаца, према којима би се могле изрећи и применити неодређене казнене осуде, и како би се то могло остварити?

5) Какве би се мере могле препоручити у циљу да се сузбију злочиначке радње, обично извршене под именом уцене? Може ли се нарочито установити какав специјални поступак за извиђање ове врсте кривичних дела?

II Секција: питања о казним заводима:

1) а) На који би начин требало уредити санитарску и лекарску службу у казним заводима?

б) На који би се начин могло постићи, да лекар редовно води надзор над телесним и душевним здрављем осуђеника?

в) Докле се може распростирати надлежност лекара у решавању питања која се тичу храњења осуђеника, њиховог одевања, реда, кажњења и т. д.?

2) Кад је реч о младим злочинцима треба ли хвалити и нарочито истицати систем „Реформаторије“ онакав, какав је он оргаризован у Сједињеним Државама Северне Америке?

3) Покушаји чињени до данас с ђелијским системом, који је био примењиван било као једини начин извршења свих казна лишењем слободе или само као начин извршења неких од тих казна, било да је примењиван за све време или само за један део од поменутих казна, јесу ли дали такве резултате, да се може оценити вредност овога система као и вредност сваког од његових разних начина примене нарочито с погледом.

а) на утицај, који он има на стање криминалитета и поврата у земљи у којој је, потпуно или делимице, примењен;

б) на последице, које он оставља на физичко и душевно здравље осуђеника који су ту затворени за дуже или краће време?

4) Треба ли злочинце у поврату подврћи дисциплински строжијем систему него осуђенике који издржавају прву казну, и ако треба, онда у чему се има састојати строгост и отежање тога система?

III Секција: питања о превентивним мерама:

1) Треба ли у средства за сузбијање злочина уврстити и исељавање или, у извесним случајевима, подизање завода у колонијама за малолетнике, који по пресуди имају да уђу у какав завод за поправку и васпитање или какве друге сличне заводе?

У случају да се на питање одговори позитивно, како би се то могло извести?

2) Какав је познати утицај алкохолизма на криминалитет у разним земљама?

С обзиром на осуђенике у опште, која би се средства могла нарочито употребити за сузбијање алкохолизма?

3) У којој мери и под којим погодбама могу помагати рад друштава за заштиту ослобођених осуђеника они, који драговољно узимају на себе дужност, да дају обавештења и да набављају службу?

IV Секција: питања која се тичу деце и малолетника:

1) Који услови треба да се траже, па да се малолетници могу сматрати као злочинци у поврату, и у овом погледу, какве последице може поврат за собом да повуче?

2) Према малолетним злочинцима, против којих је изречена привремена пресуда или осуда која се има одложити, треба ли интервенцију друштава за заштиту учинити обавезном и ако треба, на који се начин може то организовати?

3) По којим правилима треба организовати занатску наставу у заводима за поправку или другим сличним, који су намењени за децу?

4) Да би се могли добро васпитати како млади злочинци тако и покварена и морално распуштена деца, да ли не би било потребно комбиновати систем смештања у завод са системом намештања детета где год као шегрт или намештања у породице?

Г. Јулије Рикл де Бели, угарски делегат, саопштио је позив своје владе, да се идући конгрес састане у Б. Пешти 1905. Пошто је овај позив примљен, г. Самуел Ј. Баров, делегат владе Сједињених Држава Северне Америке, изразио је жељу да се конгрес у 1910 години држи у Америци, у једној вароши Сједињених Држава.

Међународна Комисија је овде обновила свој одбор изабравши за председника г. Рикла де Бели, а г. Латур-а за почасног председника.

После овога Међународна се Комисија састала још два пута и то: у августу 1902 у Берну и у септембру 1904 у Б. Пешти у циљу, да утврди програм и учини све остале припреме за идући конгрес који је 1905 год. одржан у Б. Пешти.

други део

Рад седмог међународног конгреса

I. Отварање конгреса

Конгрес је отворен у свечаној седници 22 августа у 11 часова пре подне у сали Академије Наука. Свечаној сед-

дници присуствовао је у име цара и краља Франје Јосифа, који је био протектор конгреса, ерцхерцог Јосиф, а председавао је угарски министар правде, који је поздравно конгрес овим говором:

Ваша царска и краљевска Светлости! Госпође и господо! Овај конгрес стоји у служби идеја хуманизма, оних идеја, које народе целокупне културне заједнице везују један с другим. Прва је, а у исто време, и најсветија дужност сваке државе и друштва, да омогући грађанима миран развитак у интересу савршенства човечијег живота; једно од најачих средстава за испуњење те дужности јесте спољашњи бедем правнога система: *Кривично Право*. Али је казна оружје са два реза: сваки удар, који држава у интересу друштва нанесе његовим непријатељима, производи ране и у самоме друштву. То са знање је учинило да држава хумано ублажава кривично-правна средства.

Правац најновијег развића Кривичног Права најбоље се карактерише оном везом, која је створена, с једне стране: између Кривичног Права, које поставља погодбе за примену казне и одредбе за њено извршење, и, с друге стране, између превентивних мера створених у циљу смањивања узрока криминалитета. Та тежња је јасно заступљена и на овоме конгресу, јер је он дао достојна места у својим секцијама свима гранама поменутих наука.

Везе између Кривичног Права и питања о казним заводима имају велику историјску прошлост у нашој земљи. Већ кодификаторски радови Кривичног Права, четрдесетих година прошлога столећа, почели су тежњом за реформом казних завода. Она размена идеја, која је стајала на високом нивоу и која је и изазвала законски пројект од 1843, сакупила је око себе најзначајније људе нашег народа. У редовима тих бораца налазимо Франу Деака, грофа Стевана Сечењиа, барона Егвеша; Ладислава Салаја и многе друге знамените државнике прошлога столећа, који су и створили пројект, о коме је дао повољан суд цео европски правнички свет. И можда с оправданим поносом можемо указати на то, да је Угарска прва држава у Европи, која је, око 1843, хтела казнене заводе да уреди нарочитим законом у духу тада опште признатог и усвојеног хелиског система.

Интересовање за питање о казним заводима није се од тада умањило, само је улога од државника прешла на правнике од струке. Већ године 1867, влада је сматрала реформу казних завода за своју прву дужност, и од кад је наш казнен законик усвојио прогресивни систем, није се престало са даљим усавршавањем тога система, заједно са системом завода за поправку (*les établissements de correction*).

Влада је, између осталог, те године подигла први завод искључиво за малолетнике, и тиме је створена нова етапа у важној борби противу криминалитета.

Част коју сте нам, госпође и господо, указали вашим састанком у нашој отаџбини даће нам понова снаге; ми ћемо из нашег рада црпети нове поуке, да би бу-

дужност казних завода била достојна своје прошлости. И пошто сам имао част, да вам у име угарске владе најискреније захвалим за ваш долазак на конгрес, понова се обраћам његовој царској и краљевској Светлости Приликом претресања пројекта од 1843 председавао је седницама војвода Стеван, један од славних предака Ваше Светлости. Ваша Светлост није дакле само представник његовог царског и краљевског апостолског величанства, већ, по породичном предању, и позвани учесник овога конгреса. С тога се обраћам Вашој ц. и кр. светлости да отвори VII међународни конгрес за казнене заводе.

За овим је Ерцхерцог Јосиф отворио конгрес овим говором:

Госпође и господо!

Пошто се Њ. ц. и кр. Величанство благоволео примити заштите VII-ог конгреса за казнене заводе, наредио ми је да вас поздравим у његово име. Са задовољством сам се примио ове дужности, која ми даје прилике, да изразим моју сампатију и живо интересовање за научни рад и за племенити и хуманитарни циљ, који имате пред собом.

Више је од једног столећа, како је кривично правосуђе признало велику вредност мисли о предупређењу и поправци у борби противу криминалитета; оно је у исти мах утврдило да ће правда, која служи заштити друштва, потпуно постићи свој циљ само помоћу тих средстава.

(наставиће се)

Д-р Бож. В. Марковић.

ПРОФЕСИЈОНАЛНО ОБРАЗОВАЊЕ

КРИМИНАЛНИХ ЧИНОВНИКА И АДВОКАТА

Јуна месеца тек. год. одржан је у Паризу конгрес француске групе међународног удружења за кривично право на коме је, поред осталих, расправљано и питање о професионалном образовању криминалних чиновника и адвоката.

Референт конгреса у овој ствари био је *Drioux*, генерални адвокат при касационом суду у Орлеану, који је у своме реферату изнео, у главном, ово:

Питање о коме је реч веома је важно и са гледишта социјалног. Реч је о настави, према којој права наука не може бити равнодушна. Реч је о образовању духова младих људи, који ће ускоро бити позвани, својом професијом, да посматрају и класифицирају акте који су предмет праве науке, и који ће законским текстовима дати потребну друштвену моћ. Реч је, најзад, о професионалном образовању, то ће рећи о директном припремању за судску праксу, па, дакле, и о увећавању гаранција против судјиних заблуда, за које је *Treihard* с правом казао да задају велику рану друштвеном телу и кад нападају невиног и кад ослобођавају кривога.

Какво је данас ово образовање? Време одређено за изучавање казног законо-

давства у правним школама толико је ограничено, да многе ствари, чије је познавање неопходно потребно судској пракси, могу бити тек додирнуте. Исто је овако и после школе. За време кратког приправништва у судским надлештвима или код адвоката, кандидат има врло мало, или скоро ни мало прилике, да прибави практична знања, која су му као будућем чиновнику или адвокату неопходно потребна. Несумњиво је, после овога, да треба што пре предузети кораке за професионалну наставу будућих криминалних чиновника и адвоката. Питање је само на који начин да се настава ова организује.

По моме мишљењу треба на правним факултетима завести нарочита предавања на којима ће се кандидати за криминалне чиновнике и адвокате упознавати детаљно са свима важнијим теоријским и практичним питањима из области криминалних наука, па дакле и с тешкоћама с којима ће се у пракси сусретати.

Предавања ова служила би као прелаз, по свршеној школи, за државну службу, а обухватала би: 1-во злочин, његове узроке и данашње стање криминалитета; 2-го казну, њен циљ и њене облике 3-ће као додатак *летимични преглед важнијих питања из науке о казним заводима*. После овога дошао би део практични, који би се бавио изучавањем специјалних преступа, кривичног поступка, судске медицине и психијатрије. Теоријским делом предавања руководиће професори права и судске медицине, а практичним спремни и искусни чиновници.

Пре него што је отворио дискусију поводом изложеног реферата, председник конгреса *Garçon*, професор париског правног факултета, умолио је професора кривичног права на факултету у Тулузи, *Vidal-a*, да изложи организацију сличних предавања у Тулузи.

Vidal је још од 1894 год. заузео на факултету нарочите конференције на којима ученици, поред кривичног права, изучавају још и науку о казним заводима, затим узроке криминалитета и средства за његово сузбијање. Поред овога, ученици једном годишње обилазе, разуме се са професорима, казнене заводе, затворе, заводе за поправку, и на овај начин изучавају, на лицу места, разне системе извршења казне, њихове последице, особине и навике осуђених и т. д.

После овога узео је реч *Tixier*, помоћник државног тужиоца у Туру, и изјавио да се правда врло често дели без научног метода, по здравом разуму и под утицајем одбране или оптужбе. Чиновницима, доиста не достају, и то врло често, општа знања о узроцима и развоју криминалитета, као и о средствима за његово сузбијање. Не може се допустити, да криминални чиновник учи свој занат у самој служби, а на штету правосуђа. Предавања о којима је реч не само да су потребна, већ, по мишљењу говорника, морају имати и своју практичну санкцију, како у погледу добијања државне службе, тако и у погледу доцнијег напредовања.

Feuilleley, генерални адвокат при кассационом суду у Паризу указује такође на недовољност криминалних знања која се у школи добијају, и износи како један новопостављени полицијски чиновник није знао шта да ради са првом скитницом која му је доведена, већ се за обавештења морао обратити жандарму. Има много младих и школованих људи, који ступају у службу а не знају најобичније послове, већ су остављени на милост практиканта. Што се тиче младих адвоката, говорник је видео многе, који су својим одбранама пре штетили но користили клијентима. Са ових разлога професионална настава неопходно је потребна.

Адвокат *Devin* налази разлог више за претходно професионално образовање будућих адвоката и криминалних чиновника у великој одговорности, којој су и једни и други изложени самом природом својих професија. Мисли, да овом наставом треба да руководе спремни и искусни практичари, пошто су професори и иначе преоптерећени пословима.

Roilevin, професор кривичног права на париском факултету мисли да прво треба бити начисто са изразима: „*професионално образовање*“. Ако неко мисли да под овим изразима гребат разумети просто редиговање штампаних бланкета, које чиновници имају да испуњују, онда је извесно да се ово може постићи обичном дневном праксом, и да с тога професори овде не би имали шта да раде. Али, ако се ови изрази узму у оном смислу у коме их је конгрес поставио, т. ј. у смислу познавања казнене науке, онда је опет несумњиво, да нову наставу морају изводити, на првом месту, професори права, па тек онда стручни практичари.

Захваљујући професору *Garçon*-у, све је припремљено да се још у току ове год. на париском правном факултету заведу предавања о којима је реч. Она ће обухватити: 1. *Криминалогију и науку о казним заводима*; 2. *судско изучавање злочина и специјалних престаја*; 3. *кривични поступак* и 4. *потребна знања из судске медицине и психијатрије*. Поред овога, ученици ће бити дужни да израђују и практичне задатке.

Passez, адвокат тражи да већи део практичних предавања буде поверен специјалистима, и да се на науку о казним заводима обрати већа пажња.

Адвокат *Danet* не увиђа тако прешну потребу за професионално образовање криминалних чиновника и адвоката. Никакав курс није у стању да замени праксу и савете, које старији чиновници дају млађим колегама. Ово мишљење дели у неколико и председник суда *Bosquet*, и тражи да кандидати за криминалне чиновнике буду дужни, у циљу праксе, провести извесно време, од 1—3 месеца, при првостепеним судовима или истражним властима.

Garrand, професор кривичног права на лијонском факултету истиче неопходност професионалне наставе за криминалне чиновнике и адвокате, али у исто доба додаје да је врло тешко организовати њену практичну страну. Он је, помоћу Лагасањевом, завео на факултету нарочите

конференције, и мисли да је то све што се може учинити.

Estrabaut, помоћник државног тужиоца предлаже стварање нарочитих криминалистичких школа, потпуно независних од факултета, а по угледу на школе бележничке које су основане маја месеца тек. год. Наставу у новим школама изводили би професори, адвокати, лекари и чиновници, а сведоче које би се ученицима издавале по свршеној школи, служиле би као услов за ступање у криминалну службу.

A Rivière држи да би требало што пре отворити нарочите теориске и практичне криминалне курсеве у свима местима где има универзитета. На овим курсевима изучавало би се кривично право, наука о казним заводима, судска медицина и кривични поступак.

После говора председника конгреса *Garçon*, и објашњења поводом формулисаних предлога појединих чланова, конгрес је изразио жељу:

1. *Да се на правним факултетима организују нарочита предавања за теоријска и практична изучавања криминалних наука у опште, и*

2. *Да сведочеба о овој специјалној настави, издате од стране професора, буду узета у обзир приликом постављања и авансовања чиновника.*

Истог дана кад је ова одлука донета, извесан број професора кривичног права упутили су министру пресвете акт ове садржине:

„Потписати професори кривичног права на француским универзитетима, скупљени у Паризу приликом првог народног конгреса међународног друштва за кривично право, имајући у виду да кривично право није само правна већ у исто доба и друштвена наука; да место које му је резервисано програмом наставе не одговара његовој важности; да професори немају могућности да излаже у своме скупу опште и специјалне теорије кривичног права, поступка, криминалогије и науке о казним заводима, и да је, најзад, неопходно потребно да будући криминални чиновници и адвокати буду добро упознати са овим знањима, — изражују жељу: да се у реорганизацији програма правног факултета, која је на дневном реду, унесе и нарочити семестар за специјално изучавање криминалних наука“.

* * *

Одлуком универзитетског савета од 16 јуна тек. год., на правном факултету у Паризу отворен је у овој школској години нарочити курс за изучавање криминалогије, науке о казним заводима, кривичног права, поступка и судске медицине. Предавања на курсу трају два семестра, а држе их професори права и медицине. Има и практичних предавања и конференција, којима руководе судски и административни чиновници. Као редовни слушаоци курса примају се само они правници, који су положили факултетски испит. За странце, који уче или су учили правне науке ван Француске, потребно је још и специјално одобрење универзитетске власти.

ПОУКЕ И УПУТИ

Један случај из чл. 80. закона о уређењу дирекције српских државних железница.

Радисав А., чиновник железничке дирекције, молио је Министра грађевина, да му призна за указне године са правом на пензију, по закону о уређењу железничке дирекције и закону о пензији државних чиновника грађанског реда, 4 године, 4 месеца и 13 дана, које је време провео као неуказни чиновник у служби српских државних железница од 7. августа 1884. године са прекидом до 14. фебруара 1880. године.

Решењем од 20. фебруара 1904. год. № 3551., Министар га је одбио од тражења из разлога: што по чл. 90. закона о уређењу дирекције српских државних железница, који је ступио у живот 31. марта 1892 године, само оним железничким службеницима могу бити урачунате године привремене службе у указне, који указни постану, и које је овај закон затекао у служби железничкој; а не и онима, који су пре ступања у живот били привремени железнички службеници, па ову службу напустили, као што је то случај са молицом Радисавом, који је 1890. године дао оставку на железничку службу, па примљен понова 5. новембра 1897 године, — дакле после 5 година од дана када је закон ступио у живот.

По изјављеној жалби, Државни Савет нашао је, да је решење Министрово, из разлога у њему изнетих, саобразно закону, па је с тога, одлуком од 20. августа 1904. године, Бр. 6087, на основу чл. 26. свога пословника, одбацио жалбу као неумесну.

Порезници Пореских одељења имају права на станарину и ако не раде у Пореском Одељењу (чл. 20. закона о Пореској управи, Пореским одборима и порезницима).

Указом од 15. фебруара 1903 год., М. Ц. постављен је за порезника Београдског Пореског Одељења. Чим се јавио на дужност, буде наредбом Министра финансија упућен привремено на рад у Пореску Управу при Министарству финансија, и тамо је радио до 1. априла 1904. год., када је опет враћен у београдско пореско одељење.

Кад се М. Ц. обратио молбом пореском одељењу, да му исплати квартирину за време од 15. фебруара 1903. год. до 1. августа 1904 год. — Београдско Пореско Одељење одбило га је, решењем својим од 13. октобра 1904. год. ПорБр. 14152., од овог тражења, налазећи, да по објашњењу Главне Контроле од 12. августа 1903. год. Бр. 16128. које му је Пореска Управа доставила, право на станарину имају само они порезници, који стално раде у Београдском Пореском Одељењу и његовим кварталним пореским одељима, а не и они, који раде у Пореској управи, или при ма ком другом надлештву.

Противу овога решења, М. Ц. се жалио Министру финансија, који га је, ре-

пењем од 30. октобра 1604. год. ПрБр. 28590, одбио од тражења поменутог старине.

По изјављеној жалби, Државни Савет нашао је: да решење Министрово не одговара закону, са ових разлога:

По чл. 20. закона о Пореској Управи, пореским одборима и порезницима, сви срезови и све варошке општине, у којима се налазе пореска одељења, као и општина града Београда, дужни су да дају зграде, огрев и послугу за пореска одељења, а порезницима накнаду за стан.

Овим законским прописом, а ни којим другим, нису лишени накнаде за стан порезници у опште, па ни порезници београдског пореског одељења, који би за време њихове порезничке службе били одређени на рад при Пореској Управи или при ма неком другом надлештву.

Па како, по чл. 2. зак. о чиновницима грађан. реда, од дана наименовања почињу права чиновничка, то су и жалитељу од дана, када је указом наименован за порезника београдског пореског одељења, почела тећи сва права скопчана са његовим порезничким положајем, а следствено томе и право на накнаду за стан, по наведеном чл. 20 за све време док је на овом положају био.

Објашњење Главне Контроле по овом предмету, на које се Пореско Одељење у свом решењу позива, за доказ неумесности жалитељевог тражења, без утицаја је на расправу овог питања, пошто је ово предмет чисто административног спора.

Ово саветско посматрање усвојио је и Министар Финансија.

Саветска одлука од 18. марта 1905. год. № 1941.

Признатом царинском посреднику, решењем царинских власти, не може се одузети право вршења царинских експедиција.

И. А., царински посредник, узео је из архиве царинарнице овдашње два униката извесних декларација, које је затим, по тражењу надлежног царинског чиновника, вратио, с изјавом, да их је узео преко царинског посленика, који је у архиви радио, а узео их је, да би сопственику робе показао, колико је за робу плаћено, пошто је он дупликате затурио.

Кад је за ово, од стране царинарнице, оптужен, Министар Финансија узео је:

- 1.) да је несумњиво утврђено, да је оптужени, помоћу царинског приправника, украо ове декларације и тиме учинио дело крађе државних докумената;
- 2.) да је то учинио у циљу да себи корист прибави и оштети сопственика робе.

Овим пак оптужени је, поред кривице, која се казни по казненом закону и која повлачи коначни губитак посредничког права, учинио кривицу из чл. 23. тач. V. правила о царинским посредницима, јер је оваква његова радња штетна и по државне и по приватне интересе.

Па како је оптужени сем тога, у току ове године, три пут кажњен за неисти-

ниту пријаву робе, поред других кривица, које су у току истраге, он је тим дошао у сталну противност с дужностима царинског посредника и постао штетан по државне интересе, с тога је, с погледом на чл. 32. и 35. царинског закона, у вези са чл. 290. царинског поступка, и чл. 273. царинског закона, с погледом на §§ 23., 24. и 26. пословника о царинским посредницима, решио: да се оптуженом И. А. дато право, да врши царинске експедиције, за свагда одузме и одмах сваки даљи рад забрани у царинарницама, чим му се ово решење саопшти.

По изјављеној жалби, Државни Савет, одлуком од 1. октобра 1904. год. № 7639, поништио је ово решење Министра Финансија, са ових разлога:

Ни царински закон, ни царински поступак у опште, не дају овлашћење Министру, да може одузети право и забрањивати рад царинским посредницима, који имају свој еснаф и који, по чл. 87. еснафске уредбе, не могу то право, ни привремено, ни за свагда, изгубити другаче, но само у следству законите судске пресуде. Погрешно се, дакле, решење позива на чл. 32., 35. и 273. царинског закона и чл. 290. царинског поступка.

То право не може се одузети ни на основу правилника о царинским посредницима од 16. децембра 1896. год. Прописи тог правилника могу имати важности само у онолико, у колико нису противни закону. Па како § 9. а закона о устројству царинарница, који овлашћује Министра да овај правилник прописе, не само не предвиђа, да се дисциплински коме може одузети посредничко право, већ шта више изриком наређује, да дисциплинске казне за царинске посреднике не могу бити веће од 200 дин., — дакле, дајући му право да може прописати казне, одређује и највећу меру те казне, јасно је, да оне одредбе, које је Министар унео у правилник, мимо датог му овлашћења, немају и не могу имати законску вредност, према уставу од 1869. године, који је тада важио.

Сем тога, по самом правилнику, ни за извиђање, ни за осуду, у овом случају, нису ни биле надлежне царинске власти.

По другом ставу § 28., ако се приликом извиђања наиђе и на таква дела, за која су надлежни редовни судови, извиђање ће се прекинути и акта упутити надлежној власти, да даље продужи извиђање. Према томе, и у овом случају требало је тако поступити, кад се жалитељ окривљује за дело из §. 104, под в. кривичног закона.

Најзад, по § 9. а закона о устројству царинарница, у вези с § 124. истог закона и чл. 24. правилника, противу дисциплинских осуда има места жалби Државном Савету, те се таква решења могу огласити за извршна и извршити тек онда, ако у законом року не би било жалбе, или би их, по изјављеној жалби, Државни Савет одобрио.

М. В.

ПОУЧНО - ЗАБАВНИ ДЕО

КОЦКАРИ И КЕСАРОШИ

(СВЕШТАК)

— Све док су криминална наука и репресивно правосудје имали да рачунају само са фактима, тешкоћа коју су расправљали није нудила ничег особитог. Сведена на питање о одговорности, ограничена текстом повређеног закона и казном унапред одређеном, тешкоћа ова налазила је своје решење или у затвору или у азилу. Али, ево, где пракса прокламује банкротство овог система у исто време кад му и наука открива заблуде; ево где статистика целог света доказује увећавање криминалитета, а нарочито његово локализовање у класама професионалних преступника; ево где истраживања свију оних, који се занимају казним проблемом, доводе до закључка да су: данашњи систем казне, репресивна процедура па и само схватање преступа, без научне основе, па, дакле, и без практичног дејства; да је, специјално према повратницима и хордама непоправимих преступника, друштво обезоружано и незаштићено.

У место да посматра материјалну страну преступа или злочина, неопходно је потребно да судија приступи испитивању природе њихових учиналаца, и то искључиво у циљу друштвене заштите. "Овом испитивању нарочито има места код повратника, за које је злочин постао врста професије.

Оно што се данас суди код поврата, то није човек, већ факт; суди се о ономе што је окривљени учинио, а не о ономе што је он у ствари. Међутим, кад се један повратник више пута појављује пред судом, очигледно је, да су сви ранији покушаји за његову поправку били узалудни и да с тога треба тражити друга средства — да, пре свега, треба брижљиво испитати: какав је он, и зашто су раније казне остале без успеха?

И Dupont и Jasparg сложили су се у томе: да у опште опасне преступнике треба што пре издвојити из друштва и послати их у нарочите азиле или заводе за поправку се принудним радом. На жалост, конгрес о овоме питању није донео никакву одлуку, већ је његово решење одложио за идући међународни криминални конгрес.

* * *

Болест се са успехом може лечити само онда, ако су јој познати узроци — извори постанка. Ово што вреди за обичне болести, вреди и за болести друштва, а на првом месту за криминалитет, ту највећу и најопаснију друштвену болест. Ако хоћемо, дакле, да знамо шта нам ваља предузети против наших кесароша и професионалних злочинаца у опште, морамо претходно биди начисто са узродима овог зла; морамо се упознати са путем којим су ова лица ишла док нису постала оно што су данас — професионални злочинци.

Изајвљујемо одмах, да је овај пут у главном једни исти; од морално напуштене деце постају гамени, од ових полицијски *иступници*, од ових опет *протераници*, од протераница *професионалне скитнице*, а од ових, на првом месту кесароши, а по том и све остале врсте злочинаца.

Врло је мало њих, реч је увек о професионалним злочинцима, који нису прошли све ове фазе, и који су од случајних злочинаца постали професионални. Изузеци ови пре су резултат рђавог уређења наших затвора и казних завода него ли навике.

Ако само мало озбиљније размислимо о изложеним узроцима професионалног злочина и обазремо се, у исто доба, на прилике у нашем друштву, законодавству, полицијским затворима и заводима, доћи ћемо до жалосног закључка: да ми до сада, не само што нисмо ништа предузимали да овом злу станемо на пут, већ смо му, у неколико, ишли и на руку. Ми се бринемо и доброј раси коња и паса, и о добром соју говеди и живине, и о свему и о свачему, и потребном и непотребном, али се зато врло мало или скоро ни мало не старам о будућим српским грађанима који се налазе на раскрсници између добра и зла; који су, истина, мало поклизнули, али који би, под повољним условима, могли постати добри и корисни чланови друштва. Нама никако не иде у главу позната истина: „да много јевтиније стаје подизање једног грађанина но издржавање једног злочинца“.

Међу многобројним средствима, којима се данас служе напредни народи да би сузбили нагли напредак криминалитета, долази, на првом месту, заштита напуштене деце. Ослободити децу порочних утицаја средине, парализати благовремено урођене им рђаве склоности; једном речи створити од њих корисне грађане, свесне својих дужности и права — главни је циљ ове заштите.

Али, поред установа којима је циљ заштита напуштене деце, у већини држава постоје још од пре пола века, умножавајући се из дана у дан, нарочита друштва и заводи за поправку малолетних осуђеника и прихватање и помагање старијих осуђеника по изласку са осуде, опет у циљу поправке. Утврђено је статистичким подацима, да је поврат у свима местима где има ових друштава, снао на минимум.

Као што је познато, од свега овог код нас нема ништа, а што је још жалосније, наши затвори и казни заводима удешени су тако, да морално упропаћају у место да поправљају.

Ко је од малолетника само неколико пута био полицијски осуђиван, нарочито у Београду, тај ће тешко избећи да не доспе у Топчидер,¹⁾ а кад једном тамо

дође, може се сматрати као ствар поуздана, да је за друштво пропао.²⁾

Али, чак и у оном случају, кад осуђеник излази са осуде тврдо решен да се поправи, он је скоро у немогућности да ово учини из ова два разлога:

1., што се сваки боји да прими и помогне једног „*робијаша*“, и

2., што ће их и саме власти, као већ обележене и опасне личности, гонити из места у место, верујући да ће на овај начин, т. ј. удаљавањем ових личности из свог подручја, испунити савесно своју дужност.

Декуражирани хладним пријемом који наилазе на сваком кораку с једне, и озлојеђени поступцима власти с друге стране, доведени и једним и другим у немогућност да живе поштеним животом, — личностима овим не остаје, најзад, ништа друго до да окрену по старом.

Више је но извесно, да до овог не би дошло, кад би било неког који би се о њима старао; који би их прихватио по изласку са осуде, нашао им рада и обилазио их чешће бар у прво време њиховог поштеног живота.

Скоро сви кесароши који смо именовали, осуђивани су по једанпут или двапут као малолетни, управо као деца од 16—17—18 год., и наше је тврдо уверење, да они не би били ово што су данас, да је било неког који би се за њих заузео.

У борби против злочина, вели Arthur Lavoz³⁾, борби без прекида и милости, заштита малолетника најкорисније је и најуспешније оруђе.“

* * *

Неопходно је потребно, да речемо неколико речи и о прогонству и скитницама.

Морамо одмах изјавити, да је прогонство, овакво какво данас постоји, а нарочито како се врши, једна посве илужорна и врло мало корисна ствар.

Да би се ово наше тврђење добро разумело, треба знати које се личности у опште могу протерати?

По §§ 342, 343 и 365 тач. 6, 7 и 9 казненог закова, који о прогонству говоре, то су:

- а). Скитнице без икаквих исправа;
- б). Скитнице и бескућници па ма и са исправама, ако су само раније два или више пута иступно кажњавани;
- в). Они, који би једном већ били прогнани, ако би се пре времена вратили из прогонства без обзира да ли имају уредне исправе, или не;
- г). Страни поданици без уредног занимања, независно од исправа које би имали, и
- д). Блуднице, подводице и венеријом заражене личности, ако су претходно биле два пута иступно кажњене због ових кривица.

Ма колико ово изгледало јасно и прецизно, ипак пракса избилује множином заблуда и злоупотреба. Ово с тога што

²⁾ Изузетак чине малолетни осуђеници са села који пролазе кроз заводску школу.

³⁾ La protection de l'enfance en Belgique, Bruxelles, 1902.

је појам *скитнице* врло растегљив, а законодавац, међутим, није нигде прецизирао које се личности имају разумети под овим изразом? Не само несавесност, већ и сама неувиђеност, као и неспремност појединих полицијских органа, довољне су да се на рачун ове законске непотпуности стварају ужасне злоупотребе. Познато нам је неколико случајева, где су људи са непокретним имањем оглашавани као скитнице и протеривани, било из личног ђефа, било опет због партијске тесногрудости. Тако исто бивало је и са занатлијама и радницима, који су привремено остајали без рада, и ако су они имали свој стан, своју породицу, па су чак и порез уредно плаћали. Свега овога, разуме се, не би било да је наш казни закон тачно определио појам скитнице, као што је то учинио француски у својем § 270, који гласи: „*скитнице су оне личности, које немају сталног занимања, нити средства за издржавање, а међутим не раде никакав занат, нити врше ма какву професију.*“

Поред овог недостатка нашег законодавца, који је, као што смо видели, извор заблудама и злоупотребама, постоји још један, исто тако важан, који је у многоме ослабио добре стране прогонства. Реч је о местима у која се скитнице протерују.

Ми потпуно разумемо кад једна полицијска власт ухвати у своје подручју једну скитницу па је, по издржаној казни, прогна у место рођења, али никако не можемо да појмимо кад та иста полицијска власт ухвати скитницу, која је рођена и живи у њеном подручју, па је прогна у буди које место у унутрашњости. Од куда долази то, да градови и општине по унутрашњости воде, рецимо, надзор над једним коцкаром београдским, или ма кога другог града? Зар није боље и сигурније пазити на њега у месту рођења, где га сваки зна и познаје, но послати га у место где је апсолутно непознат, и где, баш с тога, може свашта учинити? Ето ово ми никако не можемо да разумемо, нити ћемо икад разумети, а тврдимо, на основу дугогодишњег искуства, да је овакво прогонство пре штетно но корисно.

* * *

На основу свега изложеног ми предлажемо:

1. Да се што пре приступи подизању нарочитих завода за поправку морално напуштене деце и малолетних криваца, слично заводима и установама ове врсте у осталим напредним државама. Искуство у овим земљама доказало је, да приватна иницијатива, потпомогнута државом, може у овом погледу да користи много више но сама државна власт.

2. Да се што пре, а уз материјалну потпору државе, образују друштва за заштиту отауштених осуђеника — *патронажа*. Поглавити циљ ових друштава био би, као што смо већ нагласили, да осуђеницима, у прво време по изласку са осуде, указује и моралну и материјалну потпору, а и доцније их контролише све докле, док не даду очигледног доказа о својој поправци.

Да се појам скитнице дефинитивно одреди, и повећа казна за професијално скитничење. Један завод са принудним радом био би неопходно потребан за ове последње.⁴⁾

4. Да се повећа казна за неоправиме поворотнике, а по могућству и створе нарочити азили у које би се они, као врло опасни по друштво, интернирали, и

5. Да се казне прогонства и казне полицијског надзора извршују много савесније, него што се то данас чини.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

Са допуштењем пишчевим превео сам и већ је изашло из штампе чувено дело д-ра Алберта Вајнгарта

Криминална Тактика

ручна књига за истраживање злочина.

Дело је намењено на првом месту полицијским и судским органима, а у страњој стручној књижевности оцењено је као најбоље и најпотпуније дело ове врсте до данас. Књига износи 26 штампаних табака велике осмине, цена јој је 4.50 динара, а може се добити у свима београдским књижарама и код преводиоца.

Новембра 1905. год.

Београд

Добривој В. Бакић,
писар Мин. Унутрашњих Дела

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

Пре непуних десет година побегао је са рада из Соко-Бање **Михаило Миленковић**, осуђеник нишкога казненога завода. Још се тада сазнало да је Михаило пребегао у Турску и временом му се са свим изгубио траг, ма да није лако заборављен у круговима својих сељана, пошто је добро запамћен као врло опасан човек.

Пресудом првостепеног крушевачког суда од 6. фебруара 1895. год, Бр. 2455 Михаило је осуђен на смрт за два дела:

1) За покушај убиства извршен над Светозарем Рајковићем из Ломнице, у срезу рањинском, и

2) За хотимично убиство извршено над Миланом Миладиновићем, из Ломнице.

Ова пресуда на смрт отпала је код апелационог суда, који га је својом пресудом од 15. фебруара 1895. год. Бр. 552 осудио на 15 година робије у тешкоме окову за дело хотимичнога убиства; за дело покушаја убиства пустио га је испод суђења.

Од ове осуде Михаило је издржао (рачунајући и време проведено под истрагом) близу две године, па је 27. маја 1896. године побегао у Турску.

Начелство округа крушевачкога 18. т. м. ухватило је Михаила. Према његовом исказу од

⁴⁾ По закону од 27. новембра 1894 године у Беографи се професионално скитничење кажњава се затвором и принудним радом од 2—7 год.

дана бегства до 1903. год. Михаило је живео у Турској; тада је прешао у Србију, у Куршумљу је извадио пасош под Бр. 4312/04 и на основу њега уписао се као слуга код Косте Коцића из Винораче, под именом «*Ђорђе Лазаревић из Старе Србије*» и под тим именом издао му је начелник среза беличкога и служитељску исправу.

Да би се добили што тачнији извештаји о томе, да ли је Михаило извршио где какво казнимо дело у времену од 1903. године (ма да није искључена могућност да се Михаило вратио у Србију и раније) начелство окр. крушевачкога послало је уредништву слику његову, у одећу у каквом је ухваћен, с молбом да се сваки ближи извештај о Михаилу пошаље начелству с позивом на Бр. 10962.

Михаило је стар 72 год., повисок, дугуљаста мршава лица, црних крупних очију, дугих ушију, проседе ретке косе, кратких седих бркова.

Од особених знакова има на предњој страни десне рамене кости једну белегу од ране, коју је, вели, задобио у српско-турском рату. Кад је ухваћен био је наоружан пушком мартинком, фишектором, мечама и ножем. По његовом казивању то је оружје довео собом из Турске, и свуда га је носио собом.

Т Р А Ж Е С Е

Павла Тодоровића, берберина, окривљеног због крађе, тражи начелство округа крушевачког. Пронађеног треба стражарно спровести поменутом начелству с позивом на акт Бр. 8661. АБр. 1528.

Угрен, син Милоша Момировића, земљоплеца из Дола, среза моравског, окр. пожаревачког, отумарао је од куће и породице још пре две године, а до данас се ником није јавио, нити се о њему могло ма шта сазнати. Стар је 16 год., омален, плав, предњи су му зуби црни и искварени. Ко о њему буде ма шта знао, моли се да о томе извести среску власт у Жабарима, с позивом на Бр. 17010. АБр. 1521.

ЋО ЈЕ ОВО ?

У Нишу је 7. т. м-ца нађено једно лице глуво-немо, старо до 50 година, проседа, на себи има чохањо одело, памуклију и црвени појас, на глави црну шубару, а на ногама цр-

пеле. Начелство округа нишкога расписало је свима властима тражење његове породице, али се није могло утврдити ништа ближе. С тога се износи његова слика и моли се свако ако би што знао о овоме лицу или његовој породици, да о томе извести начелство округа нишког с позивом на Бр. 24254.

П О Т Е Р Е

Владимир Стојановић, који је у последње време служио као кочијаш код Светозара Димитријевића, адв. у Софији, ноћу између 16. и 17. тек. м-ца извршио је убиство над својим господарем, овога сестром и слушкињом, и побегао. Убица има 23—25 год., средњег је стаса, добро развијен, црномањаст, носа правилна, бркова пола црних пола белих. У случају проналаска треба га притворити и о томе одмах извести Управу гр. Београда с позивом на Бр. 40956.

Ноћу између 18. и 19. тек. м-ца, непознати зликовци обили су врата на кући Саве Ђ. Илића, из Пожаревца, и из ове украли и однели: 10 пари мушких и женских кошуља, нових, пар алатних минђуша, пар нових кочијашких узда, 20 кггр. опране вуне и једну коњу с накитом. Начел. окр. пожаревач. актом Бр. 18429, моли за тражење крадљиваца и покрађе. УБр. 41412.

Михајло Милутиновић — Цилић, из Риљца, био је под истрагом, у притвору и окову код начелника среза левачког због опасне крађе. Ноћу између 22. и 23. тек. м-ца провалио је апсану и побегао је заједно са оковима на ногама. Начелство округа моравског, депешом Бр. 13533 наређује најживље тражење за одбеглим притвореником.